СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ. OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ РІК XLV. Ч. 124. Джерзі Сіті, Н. Дж., субота, 29-го травня, 1937. VOL. XLV. No. 124. Jersey City, N. J., Saturday, May 29, 1937. THREE CENTS

СТЕЙТ ВМІШУЄТЬСЯ В СТАЛЕВИЙ СТРАЙК

ЙОНГСТАВН (Огайо). — Мартин Дейві, губернатор цього стейту, скликав конференцію з представників Організаційного Комітету Сталевих Робітників та з представників сталевих підприємств, котрих фабрики захоплені страйком, викликаним цим комітетом.

Конференція має зібратися в Коломбосі в понеділок або вівторок.

Підприємство „Репоблик Стіл Корпорейшен" каже, що страйк не закрив його всіх фабрик.

ДОБИЛИСЯ ПІДВИШКИ.

НЮ ЙОРК. — Заряд підприємства „Інтерборо Репид Трензит Ко.", що має тут надземні й підземні залізниці, підписав з юніями робітників угоду, на основі котрої робітники дістали підвишку в сумі 10 процентів, тиждень праці на 48 годин, мінімальну заплату 25 долярів та признання юнії.

ФОРДОВА КОМПАНІЯ СКИДАЄ З СЕБЕ ВИНУ ЗА ЗАВОРУШЕННЯ.

ДІТРОЙТ. — Фордова Моторова Ко. видала заяву про побиття двох юнійних організаторів, в котрій складає вину за цю подію на ґазетярів і на автомобільну юнію. Мовляв, ґазетярі хотіли мати новинку про страйк у Форда, а автомобільній юнії треба було драматичної події, щоб закрити невдалу організацію Фордових робітників.

ДЕМОНСТРАЦІЯ ПРОТИ ЗНИЖУВАННЯ ДОПОМОГИ.

НЮ ЙОРК. — Понад 10,000 робітників, нанятих Адміністрацією Поступу Праць, застрайкували на один день, щоб демостраційно запротестувати проти пляну знижування видатків федерального уряду на допомогу безробітним.

Дехто подавав число демонстрантів на 35,000 осіб.

РУЗВЕЛТ ПЛЯНУЄ КАМПАНІЮ ПРОТИ ПОДАТКОВИХ УХИЛІВ.

ВАШИНҐТОН.—Президент Рузвелт задумує домагатись від конгресу розсліду над податковими ухилами з боку багатих людей.

Він задумує подати в своїм посланію до конґресу кілька яскравих примірів таких ухилів.

РОЗПРАВА ЗА ПОДАТКИ.

НЮ ЙОРК. — Присяжні судді в федеральнім суді відкинули позов синів міліонера Волдорфа Астора за зворот податків, котрі вони заплатили були в 1922 році від спадку по батьку. Сини домагалися звороту цеї первісної суми податку в сумі 10 міліонів 800 тисяч долярів з 6% від цеї суми.

Федеральний уряд приказав синам заплатити цей податок на тій основі, що, мовляв, батько перед смертю передав був свій маєток синам навмисно на те, щоб вони не платили спадкового податку. Присяжні судді признали слушність урядові.

СТРАШНА КАТАСТРОФА В МЕКСИКУ.

ЕЛЬ ОРО (Мексико). — Коло міста Тляльпуляхва в стейті Мічоакан зірвалася гать, що здержувала останки з промитої золотої руди, і вся ця маса, разом ваги 3 міліонів тон, розпущена водами з уливних дощів, звалилася в ночі на спляче місто й роздушила його як дитячу забавку. Припускають, що найменше сотка людей згинула в катастрофі.

Уряд передбачав цю катастрофу й остеріг населення, але лиш невеличка частина його винеслася з міста на сусідні горби.

ПРИЦЕС ЗА ВБИВСТВО ТОПОРОМ.

ДЖЕРЗІ СИТІ. — Лава присяжних суддів, що розглядала справу панни Ґлейдис МекНайт і її любка, Доналда Вайтмана, обвинувачених за зарубання сокирою матери дівчини, пані МекНайт, признала своїм присудом обох обвинувачених винуватими злочину вбивства другого ступня.

Засудженим грозить кара вязниці від 1 до 30 літ. Присуд буде виданий наступного четверга.

ЗУДАРЕННЯ КОРАБЛІВ.

НЮ ЙОРК. — У четвер зполудня зударилися серед густої мраки коло маякового корабля „Нентокет" шведський пасажирський корабель „Кунґзгольм", що вертався з Европи з 500 пасажирами на англійську королівську коронацію, й нафтовий корабель „А. С. Бедфорд".

„Кунґзгольм" мав легкі ушкодження і поплив спокійно до порту.

ПОКИДАЮТЬ ФЕДЕРАЦІЮ ПРАЦІ.

НЮ ЙОРК. — Сім відділів юнії робітників, занятих при виробі черевиків і чобіт, що мають разом коло 14,000 членів, зірвали звязок з Американською Федерацією Праці та приступили до Комітету для Промислової Організації.

ТРАГІЧНА СМЕРТЬ ФАРМЕРА.

Атанасій Ткачук, фармер у Редвотер, Алберта, був смертельно покалічений на подвірю своєї фарми внаслідок нещасливого припадку з кіньми. Коли Ткачук привязував сіварку ззаду воза, його коні нагло сполохалися. Ткачук зловив їх за уздечки, одначе коні почали в дикім переполосі бігти вперед, зваливши на землю Ткачука, а колеса воза й сіварки перейшли через його голову та роздавили череп. Привезений до шпиталю в Редвей, Ткачук, не відзискавши притомности, умер там же по 10 годинах мук.

Ткачук прибув до Канади з Західньої України перед шістьма роками. Винаймав він фарму від провінційного уряду на основі допомогового пляну поселення. Полишив жінку і троє дрібних дітей.

ПРОДУКЦІЯ ЦУКРУ З БУРЯКІВ.

Канадійська продукція цукру з буряків у 1936 році досягла 569,000 тон, що є 103,200 тон більше ніж минулого року. В Онтеріо фармери посадили яких 900 акрів менше і тому продукція цукру була значно менша. В Алберті фармери посадили 4,400 акрів більше ніж у 1935 році і тому там випродукувано 65,200 тон більше цукру, що є 47 процентів вище.

ЖИДІВКИ В НІМЕЧЧИНІ МУСЯТЬ БУТИ БРУНЕТКАМИ.

На Курфірстердам у Берліні трапився недавно такий випадок: Урядовець відділу Ґестапо „Расеншанде" (зневага раси) побачив на вулиці жида, який ішов під руку з молодою бльондинкою. Урядовець негайно арештував їх. Жида за те, що ходить із арійкою, дівчину за проступок проти раси. В поліційному комісаріяті виявилось, що бльондинка — це 100 проц. жидівка. Обох звільнили, але урядовець „Раша" записав собі на кожний випадок їх адресу.

По трьох днях дівчину візвали до Ґестапо і веліли їй зафарбувати своє волосся на чорно, щоб не вводила непорозуміння серед арійців та урядовців Ґестапо.

ПОСИЛКА БДЖІЛ.

До Вінніпеґу надійшло близько 1,000 пачок бджіл з Місісіпі і Луізіяни для кольонії Роздейл Ґотерайт, де їх розділили. Було 855 три-фунтових пачок і 100 дво-фунтових пачок.

Л. Т. Флойт, провінціональний пасічник, обраховує, що Манітоба спровадить цеї весни бджіл вартости $100,000. Багато роїв іде до Давфіну і до північних пунктів провінції. Попереднього року імпорт виносив поверх $90,000.

НАПАД НА ФІЛЬВАРОК.

Три досі несхоплені молодці напали на фільварок у Поникві, повіт Броди, стероризували нічного сторожа Василя Дзюбу, звязали його шнурами, опісля вломилися до шпихліра, відки на шкоду арендара фільварку Абрагама Пренінґера забрали збіжжя й вивезли це збіжжя двома фільварочними фірами.

ДО БРИТИЙСЬКОЇ КОЛЮМБІЇ ПРИЛУЧАТЬ ТЕРИТОРІЮ ЮКОН.

Між домініяльним урядом в Отаві і провінцією Бритийської Колюмбії на днях прийшло до умови, згідно з якою територія Юкон буде прилучена до Бритийської Колюмбії. В цей спосіб Бритийська Колюмбія одержить шмат землі, що виносить 207,000 квадратових миль. Відтепер Бритийська Колюмбія буде другою щодо величини провінцією Канади. Першою є провінція Квебек.

В Юкон, що лежить на північ від Бритийської Колюмбії, є всього 4,000 мешканців. Дотепер адміністрація Юкону коштувала домінію більше, ніж ця територія вплачувала до домініяльної каси. Це однак не зражує уряду Бритийської Колюмбії, який сподівається, що в короткому часі продукція природніх скарбів в Юконі перевищить кошти адміністрації тої країни.

Юкон не має ніяких довгів.

На підставі умови федеральний уряд у продовж пятьох літ буде давати Бритийській Колюмбії по $125,000 на покриття недоборів, які будуть виникати з адміністрації Юкону.

ТРАГІЧНА ПОМИЛКА МАТЕРИ.

Сільце Гурдон коло Кан і Ніци тулиться до стрімкої високої скали як гніздо ластівки. До цього сільця веде лиш одна дорога між двома пропастями. Недавно трапилась там трагічна подія. Гірською серпентиною їхала до Гурдон однокінка. На візку сиділи шість мужчин і одна жінка з немовлятем на руках. Раптом кінь сполошився і кинувся з візком у пропасть. Перед усіма мигнуло марево смерти. Молода жінка, керуючись якимсь дивним інстинктом, кинула дитину в останній хвилині на дорогу. Одначе всі врятувались, схопившись ріжних кущів, тільки дитина згинула на місці, ударивши голівкою до каменя.

РОСТЕ ВДОЛИНУ ТЕПЕР.

Недавно у місті Санта Клара в Каліфорнії 27-літній Джокин Віена вдався до лікарів, щоби помогли йому, бо від якогось часу він уже не розростається на боки, але зростається докупи, стає нижчим і відповідно тоншим. Дотепер став нижчим на 5 і пів цаля, а на вазі втратив до 25 фунтів. Однак і лікарі не можуть йому помогти, бо подібні недуги трапляються дуже рідко, отже не пороблено над ними потрібних дослідів та не винайдено проти них ліку.

ВІДБУДОВА КОРДОННОГО МОСТУ В ЗАЛІЩИКАХ.

У порозумінні з румунським урядом почали праці над відбудовою знищеного підчас війни дорогового кордонного мосту на Дністрі в Заліщиках, довжини коло 240 м. Програма робіт передбачає направу ушкоджених мостових підпор, виконання конструкції при 5 вязаннях моста з тягаром коло 500 тон. Три вязання відбудує Польща, а два Румунія. Отворення руху на мості відбудеться, здається, у вересні ц. р.

В ПАРИЖІ АРЕШТУВАЛИ 10,000 ОСІБ.

У звязку з недалеким реченцем Світової Вистави в Парижі та збільшеним напливом чужинців паризька поліція вже тепер переводить контролю підозрілих людей. Від 6 тижнів кожної ночі відбуваються ревізії в сховищах підземного світу. Досі придержали 10,000 осіб, щоб їх вилеґітимувати. Між задержаними є проступники, торговці наркотиками і т. д. Проступники, що за ними стежить поліція, втікають до Марсею й Тульону, де поліційна контроля не є така строга.

ЖІНКА ЗАСТРІЛИЛА МУЖА-ПИЯКА.

Між подружжям Софією й Олександром Бартчаками, мешканцями Лісного Дому, на просторі пултуського повіту, були раз-у-раз непорозуміння, було постійне розкидання гроша Бартчаком на забави й пиятику. Недавно Бартчак забажав, щоб його жінка продала свою частину землі й дала йому гроші на пиятику. Зденервована Бартчакова схопила револьвер і застрілила пияка на місці.

КОРОБКИ, ЯКІ МАЮТЬ 4,000 ЛІТ.

Експедиція французького Археольоґічного Інституту відкрила в Єгипті незвичайно цікаві викопалини. В околицях Люксору знайшли при докладних дослідах святині бога війни Конто великі коробки і в них перли, золото, монети і дорогоцінности з часів володіння короля Манегета, який імовірно панував 2,000 літ перед Христом. Викопалини дуже цікаві. На коробках є написи мовою, яка сильно ріжниться від староєгипетської. Покищо експедиція досліджує ці написи і щойно згодом їх опублікує.

ЄВАНГЕЛИК ЗА КОНТРОЛЮ ПОРОДІВ.

Д-р Ернест Томас, що є членом Дирекції Євангельської й Громадської Праці в Злученій Церкві Канади, мав публичну промову в Торонті про те, що люди повинні знати про способи, як запобігати породам дітей, коли діти не бажані. На його думку: стати батьком чи матірю „не хотячи" — це ані честь ані заслуга. Д-р Томас певний того, що знання, як контролювати породи, не причиняється до розпусти, але до зберігання людського життя. Бож коли дитина прийде на світ тоді, коли родичі знаходяться в дуже прикрім матеріяльнім положенні, то дитина не може дістати належного догляду, опіки й виховання. Зрештою бажання мати діти — це не забаганка, але інстинкт. Дітей мають і ті матері, що знають, як запобігати породам, бо прямо бажають мати дітей. До клінік приходить стількиж таких жінок, що не можуть мати дітей, як і тих, що бажалиб позбутися плоду не на часі.

СМЕРТЬ 123-ЛІТНЬОЇ.

В селі Красна, щучинської ґміни, померла Анна Рукова в віці 123 літ. Померла внаслідок перестуди. Залишила внука, що має сьогодні 84 роки.

БІЛЯ КИЄВА ХТОСЬ РАНИВ УРЯДНИКА ПОЛЬСЬКОГО ПОСОЛЬСТВА

ВАРШАВА. — Польські часописи підняли сильну протисовєтську аґітацію з тої причини, що біля Києва шофери одного тяжкого авта загородили дорогу авту, в якому їхав представник польської державної телеґрафічної аґенції, Шинський, а потім, вискочивши зі свойого авта, Шинського побили. Совєтський уряд уже перепросив польський уряд, але польські часописи далі є тої думки, що цей напад, це не був випадок, а плянований учинок аґентів ҐПУ, які не хочуть допустити чужих журналістів до околиць Києва.

ВИЙШЛО ЧЕРГОВЕ ЧИСЛО „КОНТЕМПОРАРІ РОШІЯ".

ЛОНДОН. — Цими днями вийшло з друку третє число квартальника „Контемпорарі Рошія", яке, подібно як і попередні числа, містить багато матеріялу про українські справи. Є більші згадки про Україну в редакційній статті, а також згадки в інших статтях. Крім того є спеціяльна стаття на тему „Україна і Німеччина" з додатком про те, як ґен. Скоропадський став гетьманом України. Є теж стаття українського полковника В. Колосовського під наголовком „Біля воріт Індії", а також критична оцінка В. Й. К. „Пропамятної Книги" У. Н. Союзу.

НЕВИЛ ЧЕМБЕРЛЄН ПЕРЕБИРАЄ ПРЕМІЄРСТВО.

ЛОНДОН. — Цієї суботи англійський кабінет міністрів під премієрством Болдвина подався до димісії, а перебрав його новий премієр, Невил Чемберлен. Болдвин дістав шляхотський титул ґрафа і перейшов до палати лордів я один з найповажніших англійських державних мужів, щоб там далі служити свому краєві. В часі свого премієрства, а також на становищі інших високих міністеріяльних посад, Болдвин виконував для свого краю неоцінені прислуги. Останнім його мистецьким потягненням було врятування престіжу англійської корони, коли то король Едвард, нинішній князь Віндзор, захотів женитися з панею Симпсон. Завдяки тактові Болдвина короля Едварда замінено його братом Юрієм Шестим так гладко, що на тому зовсім не потерпів престіж корони, а навіть до певної міри скріпився.

Ґрафський титул мав також дістати Рамзей Макдональд, колишній премієр, що вийшов з рядів робітничої партії, але він відмовився від шляхотського титулу, щоб не шкодити політичній карієрі свого сина, який є нині міністром кольоній.

ОБВИНУВАЧУЮТЬ ІТАЛІЮ ПЕРЕД ЛІҐОЮ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА. — Еспанський лівий уряд вніс перед радою Ліґи Націй зажалення на Італію, яка втручається у внутрішні справи Еспанії. Це зажалення має 101 документів, які доказують, що в часі горожанської війни в Еспанії Італія помагала ґен. Франкові і робила це не з боку приватних чинників, тільки з боку уряду. Цікаве те, що ця книга зажалень не чіпає зовсім Німеччини. Догадуються, що це тактика лівого еспанського уряду, який хоче в першій мірі осамітнити в тому відношенні Італію.

ЕСПАНСЬКИЙ ЛІВИЙ УРЯД „ПРАВІЄ".

МАДРИД.—Новий еспанський кабінет міністрів під проводом Неґріна застановляється над тим, щоб дати дозвіл на відчинення церков і привернути свободу віри, яка в останніх часах була цілковито здавлена. Також застановляються міністри над тим, щоби повернути бізнеси приватним власникам, залишаючи в руках уряду тільки ті підприємства, які виробляють зброю й амуніцію.

РУМУНСЬКИЙ КОРОЛЬ ПОВАЖНО ЗАХВОРІВ.

БУКАРЕШТ.—Після таємничої хвороби вдовикоролеви Марії, про яку говорили як про затроєння, на чергу прийшла хвороба самого короля Карла. Офіційний бюлетень говорить, що король захворів на інфлюенцу і що стан його здоровля погіршився. Одначе потішає, що йому не грозить ніяка небезпека.

„НАРОДНІЙ ФРОНТ" У ФРАНЦІЇ „УРЯДУЄ".

ПАРИЖ.—Ціла Франція потрясена фактом, що „народньо-фронтівський" уряд Блюма усунув посадника містечка Сен Дені, Доріота, закидаючи йому надуживання громадських фондів. Доріо був від кількох літ пострахом комуністів і „однофронтівців", бо він знав дуже добре їх тайни. Сам він впродовж довгих літ був активним комуністом, але, переконавшись, куди веде комунізм, відступив від нього і почав розкривати перед французами річи, які доказували, що комунізмом у Франції керує й оплачує його Москва. Тепер уряд Блюма порадив собі в той спосіб, що усунув його, закидаючи йому надужиття.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДОМАШНЯ ВІЙНА В ЮНІЯХ

У Синсинаті, Огайо, відбулася конференція Американської Федерації Праці для вирішення відношення до Комітету для Промислової Орґанізації.

Питання відношення Американської Федерації Праці до Комітету для Промислової Орґанізації це питання, як орґанізувати робітничі юнії: чи на засаді фахів, чи на засаді промислів. Це є важне питання, яке повинно бути вирішене, якщо орґанізація робітників у юнії має поступати справно. Через те, що цеї суперечности американський юнійний рух не унормував як слід, повстали з часом дві орґанізації: попри Американську Федерацію Праці, що спирається в більшости на засаду фахів, виросла друга орґанізація, Комітет для Промислової Орґанізації.

Деякий час здавалося, що дві орґанізації згодом зіллються в одну. Цього вимагав би властиво інтерес робітничої боротьби, котра, звісно, мусить терпіти від конкуренції двох орґанізацій: адже підприємці не оминуть нагоди пустити одну проти другої.

Одначе крім основної засади обидві орґанізації ріжнилися ще й практичною політикою. Комітет для Промислової Орґанізації показався активнішою орґанізацією, аґресивнішою, справнішою. Його провідник, Джан Луис, показався кращим полководцем, ніж Вилйем Ґрін. Активність і рухливість Комітету давала йому перевагу над старою й нерухомою Федерацією Праці: щораз більше юній переходили на сторону Комітету для Промислової Орґанізації.

Це заставило нарешті Федерацію Праці до дефензиви. Треба було рятувати ті юнії, що лишилися при Федерації Праці. Для цього властиво й скликано конференцію до Синсинаті. Тому не було на ній уже ніяких заходів знайти дорогу до порозуміння з юніями, що обєдналися з Комітетом. Конференція просто видала Комітетові війну. Всі відділи Федерації Праці, що приступили до Комітету, мають бути викинені з Федерації. Проти юній Комітету мають орґанізувати юнії, звязані з Федерацією Праці. На ту ціль Федерація визначує спеціяльні фонди. Словом, війна, війна без милосердя й пощади, війна до остаточного знищення противника.

Що ця війна принесе багато негарних річей робітничому рухові, можна знати наперед. Цьому ніхто не подивується: звісно, війна. Вона може пошкодити робітничому рухові; адже робітники будуть заняті поборюванням себе взаїмно, а не поборюванням підприємців.

Одначе на довшу мету така боротьба може помогти робітничій орґанізованости, якщо робітники навчаться мірити кожну орґанізацію не тим, як справно вона поборює конкуруючу робітничу орґанізацію, але як справно вона бореться за права робітників.

О. Бойків (Париж).

СФОРЦА ПРО МОСКВУ Й ПОЛЬЩУ

Бувший міністер заграничних справ Італії, граф Сфорца, видав нову книжку під заг. „Синтеза Европи", що впродовж кількох тижнів досягнула семого з черги накладу. Ґраф Сфорца є знаний у міжнародньому політичному світі як бувший міністер передфашиствівської Італії. Його великі звязки з диплоьматами ріжних держав, а навіть ближчі знайомства з деякими династіями, дають йому неабияку змогу орієнтуватися в ході міжнародньої політики, а тим самим займати майже перше із визначних місць серед публіцистів, що своїм хистом можуть схоплювати міжнародні проблеми та передбачати їх розвязку. Ґраф Сфорца знаний українському громадянству із попередніх своїх праць, зокрема зі своєї праці **„Диктатори й диктатури"**, в якій він різко виступив проти Польщі, ставши в обороні українців та високо оцінюючи творчі здібности українського народу.

В „Синтезі Европи" Сфорца присвячує два розділи своєї праці Москві та Польщі й знову звертає увагу на українську справу.

I.

„В теорії, в дійсності, слово Росія не означає нічого для советського громадянина: ССР є лише Союзом советських соціялістичних республик; кожна майбутня советська республика, чи буде вона німецька, чи японська, мала би лише висказати побажання й негайно вона буде принята до Союзу СССР. Це, найменше, те, в що чесно вірить нині кожний в Росії. Часто кажеться в Европі — навіть я самий досить часто казав, — що російська політична будова зазнала значно менше змін, як це думається; що, не зважаючи на червону атмосферу, це стара російська історія, що продовжується. Певно: найбільша гидота царату — казав Мішле — це релігія. А сила теперішнього руху в Росії, це, чим вона є — або ще є — є релігійним рухом; це є те, що між иншим є базою всіх помилок в наших осудах про Росію: якщо ми обвинувачуємо комунізм за знищення в Росії всякої радости; або якщо ми кажемо, що можновладці Кремлю є несправедливі й безмилосердні: або якщо ми обвинувачуємо комунізм за те, що він встановлений в Росії лише терористичною меншістю. Бо якщо ми кажемо всі ці річи, ми лише вичисляємо феномени, що позначали народження інших вір. І ми допускаємо чергово, що Ленін є більш близьким до Магомета ніж до Робеспєра; а Сталін більш близьким до Ґемілтона ніж до Мора.

„Іван Грозний посадив на паль одного із своїх міністрів. Хронікарі переказують, що нещасливий тільки повторяв у своїй довгій аґонії: „Боже царя храни" Цей спомин про минулих дав мені змогу робити припущення, що темний процес, який відбувався в Москві в 1936 році проти Зінов'єва, Каменева, Смірнова та інших „святих" доби Леніна, не обіймав ще більше темних гидот, як ті, що є питомими для російського духа. Московські соціялісти антисталінці запевняли мене, що коли Зіновєв та інші обвинувачували себе, це було за тайну обіцянку, що їх помилується, обіцянку, яка не була дотримана. Найбільша швидкість, якою проведено екзекуцію, надавали би дещо правдоподібности цій справі. Але воно мабуть є ще більш природнім думати, що протисталінці, які мені оповідали, живуть дуже довгий час на Монпарнасі і пояснюють справи по французьки, тоді як їх треба вияснити по російськи... Звідси той ланцюх терору, який стискає всіх громадян. Робітник трясеться бути звільненим, бо Сталін позбавив синдикатів всіх прав для охорони своїх членів; робітник знає, що коли його проженуть, система пашпортів робить неможливим для нього знайти працю в іншому місті. З другого боку, директор фабрики або бюра трясеться на саму думку, що якийнебудь донос відкриє його перед Сталіном й доведе до страти місця... Хто в Росії хоче проводити спокійне життя й бути обдарованим почестями та авторитетами, потребує знати тільки одне слово зо всієї російської мови: **„да"**.

„В Росії, не зважаючи на викляття, що його кинув Гітлер в Норимберзі проти Москви в 1936 році, соціяльний і господарський режім, такий, як він є на шляху до повільної переміни за Сталіна, є більш близьким до національ-соціялізму німецького, як до соціялізму Леніна. Одне тільки почесне виправдання є для Сталіна, що він, прийшовши до влади, завжди думав пристособити Росію, щоб вона могла оборонитися від своїх ворогів. Одідичення думок своїх попередників, зокрема Петра Великого, більш заважила, як ці Леніна, який вірив завжди, що соціялізм може жити лише тоді, коли здійсниться всюди, не зважаючи на існуючі границі.

„Одного дня буде викрито — я цього певний — **що російський режім, такий щонайменше, який розвивається тепер за Сталіна, віддалить на впродовж довгих поколінь можливості людського братерства і соціяльної справедливості, які можуть бути здійснені між нами лише в атмосфері повної свободи.**

„В XV. сторіччю один російський монах проголосив, що Росія буде третім Римом — другим була Візантія, що впала жертвою турків. Ця концепція месіянізму продовжує жити в російських думках; в XIX. сторіччю в Бакуніна і Достоєвського вони були дуже живими. Третій Інтернаціонал, коли був ще тільки орґанізацією російською, був маніфестацією цеї думки (месіянізму). Російський комунізм був отже в тому часі виявом соціялістів-інтернаціоналістів і виявом традиційних російських тенденцій.

„Зогляду на безсилість духову консервативних партій західньої Европи було цілком природним, що їхній перестрах і ненависть до російського комунізму мусіла досягнути вершка в моменті, коли Росія, продовжуючи мурмотіти формули догм марксизму, кинулася продовжати дипльоматичну політику виключно російську, **де героїчна мрія про світову революцію не має більше жадного місця".**

II.

„Якою є в дійсності життєва проблема польської держави? Ця німецько-російських звязків. Все те, що побільшує силу одного із цих двох сусідів Польщі, послаблює рівновагу на Сході і загрожує навіть існування польської держави Пілсудський міг думати, в останніх місяцях свого життя, що сила і престіж краю, який він так любив, були визнані по добрій чи злій волі цілим світом... Польща забуває, що її сусіди є десять разів сильніші, ніж це було в 1934 році, коли міністер Бек заявив, що Польща не хоче бути нічиєю іграшкою; між справами можливими, по протибольшевицьких тирадах у 1936 р. в Норимберзі, є допускальним, що у відповідний мент Берлін з Москвою погодяться коштом Польщі. **Польща зробила велику помилку, що в мировім договорі з большевиками вона анектувала шість міліонів українців та білорусинів, які завжди прямують до обєднання зі своїми батьківщинами.** Це було в тому моменті, коли найбільш палкі приятелі Польщі, ті, що бачили у відродженій Польщі промінні миру, ствердили з сумом, що її уряди, здається, нічого не навчилися з трагічної історії їх краю.

„Перед польсько-російським договором, говорячи в італійському парляменті, як міністер закордонних справ, я проголосив: „Польща була певно зле інспірована з своєю експедицією на Київ. Але де є країна, яка не була гнана своїм ентузіязмом до експанзії? Але в сучасному Польща не претендує ані на дрібку землі, яка не є певно польською"... Це було на базі польських офіційних запевнень, що я казав. По договорі, пригадуючи одній визначній польській особі запевнення в територіяльних поскромненнях, які були мені дані, але які стали опрокинені фактами, мій співбесідник мені відповів: „Ви маєте рацію. Це небезпечно мати так багато чужинців в Польщі; але ця гранична лінія послужить нам до того часу, поки не впаде большевицький режім; ми можемо виказатися більш шляхотними у відношенні до нового режіму. „Я відповів, що це небезпечно забавлятися з границями краю, як з вимінною монетою.

„В орґії дипльоматичних плянів, що мають місце від часу до часу у Варшаві, мається враження, що тут досить числять на японський фактор, що усуває російську небезпеку. Довгий мій побут на Далекому Сході мабуть дозволяє мені висказати мою думку: у випадку европейських комбінацій Москва знайде швидко в безмежності азійських просторів чим задовольнити амбіції японців. Врешті японці завжди ставляться з повним недовірям до европейських заколотів і воен".

ЩЕ ОДИН СВІДОК ПРО СССР

(Кореспонденція з Парижа).

Провідник англійських робітничих професійних союзів Волтер Сітрін відвідав недавно советський Союз. Посудити Сітріна в неприхильності до большевиків ніяк не можна. Свого льояльного ставлення до СССР він ніколи й не хвав, у своїх публичних виступах завжди закликав анґлійську опінію ставитися з вирозумінням до московської політики й висловлював переконання, що коли тепер у соціяльно-економічному устрою советського Союзу й існують „деякі" ненормальности, то з біґом часу вони будуть направлені в „користь працюючих мас"...

Знаючи прихильність Сітріна, московські чинники дуже радо його гостили й зо всіх сил намагалися витворити в нього добрі враження про про СССР. І ось Сітрін вернувсь до Лондону й свої враження опублікував у пресі. Можна собі тільки уявити, як скаженіли московські правителі, читаючи статті Сітріна!

Сітрін не закриває того, що виїхав з Москви з почуттям **огиди** до советського устрою й тут же пояснює, чим викликане в нього це почуття. Він пише:

„Що мені стало найбільш ненависне в большевицькому устрої? Я не був противником його економічних засад, але тепер зрозумів, що робітники в СССР стали тільки звичайними коліщатами советської урядової машини. Теоретично — робітник усе, практично — він тільки знаряддя в руках компартії, що безоглядно здійснює свою диктатуру над цілим народом".

Особливо вразили Сітріна такі факти: 1) **творення нової советської аристократії,** 2) **нуждення заробітна платня робітників,** 3) **жахливі умовини їх побуту** і 4) **цілковита відсутність громадської свободи.**

Що советський „соціялізм" творить нову червону аристократію (буржуазію), Сітрін глибоко переконаний. Він заявляє:

„Директори советських заводів, вищі большевицькі урядники, інжиніри і т. д. заробляють 20 і більше разів від робітника, навіть — кваліфікованого. Ці „нуворіші" (себто люди, що збагатили вже при советському режімі) мають свої авта, власних шоферів, віллі й т. д. Їх жінки, вже зовсім не вяжучись, носять дорогоцінні футра й діяманти. Ріжні спекулянти „заробляють" і витрачають міліони!"

А ось як живе советський робітник — цей „господар" СССР, як демаґоґічно називає його большевицька влада:

„Помешкання — де живуть робітники — нижче всякої критики! Щоправда, закордонним туристам показують чудові нові будинки, але, на жаль, справжніх робітників мешкає там зникаюча скількість... Крім того й навіть ці будинки збудовані наспіх і — всупереч советській пропаґанді — стоять у всіх відношеннях нижче, ніж робітничі доми в західній Европі".

Сітрін побував і в Україні та описує мешкання робітників:

„Чисельні буди робітників у наддніпровських заводах... Це такий неймовірний бруд, що можна справді захворіти при одному погляді на цей жах! Анґлійські санітарні власти ніколи не дозволилиб навіть кріликів (!) тримати в цих закажених норах. Звичайно, і в Анґлії існують бідні помешкання, але порівняти їх з тими, що в СССР, немислимо!"

Сітрін описує й винагороду советських робітників, роблячи порівняння з французькими. Зовсім правильно зараховує він у своїх обчисленнях як розмір самої платні так і вартість продуктів харчування. Ось що виявляється:

„Щоб заробити на кільоґрам хліба, советський робітник мусить працювати 1¼ години, тоді, як французький — тільки ¼ години.

„Кільоґрам масла становить для советського робітника 10 до 14 годин праці, а для французького — 3 години.

„Пара чобіт: 60 годин праці для советського робітника й 10 годин для французького" і т. д.

Іншими словами, реальна заробітна платня советського робітника 5 до 6 разів менша від закордонного! Сітрін вказує, що коли навіть приняти советські статистичні дані, що визначають середню місячну платню робітника на 290 рублів (на ділі середна платня нижча), то й тоді вийде, що советський робітник **дістає місячно не більше як 10 до 12 долярів,** бо покупна сила так гучно реклямованого советського рубля дорівнює тільки 4 американським центам (!).

Всі „соціялістичні" досягнення (це по 20 роках існування советського режіму!) настільки вразили Сітріна, що він, як людина чесна, не міг замовчати правди, хоч вона й розійшлася з його попередніми поглядами.

Не так давно одна швайцарська ґазета, говорячи про розкладову роботу большевиків за кордоном, висловила думку, що найкращим способом цілковитої ліквідації большевизму був би той, колиб усіх большевиків із СССР вивезли до Европи, а всіх їх закордонних прихильників — до СССР.... За кілька тижнів большевицька пошесть зниклаб сама собою!

В цьому жартівливому проєкті є велика рація. Справді, скільки чужинців, опанованих большевикофільством, їхало до Москви, як до нової „Мекки"! А верталися з неї вже цілком „зрячні", виповнені огидою від того, як у світлі правди виглядає московська демаґоґічна брехня.

Це саме довелося тепер пережити недавньому прихильникові советчини, Сітрінові, в якого впала большевицька полуда з очей. Щож — краще пізно, ніж ніколи...

М. Орґанський.

Додержує слова.

— Таж ти прибіцяв жінці, що не будеш вертатися до дому пяний!?

— І я додержую слова! Вже вісім днів узагалі не показуюся вдома.

Бронислав Нушич.

СЛОН

(Гумореска).

(1)

Містечко Калиновик має 1,800 душ населення, крім того має три церкви, шість вулиць, дві каварні, одного маґістратського службовця, двох емеритів, сімнацять вдів і вкінці одного бурмістра, дві торговиці та двацять політичних партій.

Крім того менажерію. Вона в повороті з якогось ярмарку, де їй не пощастило, розтаборилася в Калиновику. Правду сказати, розтаборилася з примусу, бо директор менажерії попросту не мав чим платити візника тай не могли їхати далі.

Енерґійний директор розвів широку акцію. Від крамаря позичив дошки та цвяхи, від миляря бельки і кілька кошів із відпадками мяса, десь роздобув це, деінде те й небаром уже станув малий намет. На другий день став бубнити в бубон, а до людей, що зібралися, став говорити грімким голосом: „Надзвичайна світова вистава! Поважані пані й панове! Прошу ввійти та подивляти! Річи досі ніде не видані!"

Як вдалося йому перемовити слухачів, щоб переступили поріг, вів гостей до смердячої клітки та гордо представляв членів із своєї менажерії. Складалася менажерія із шістьох звірів. Виразно проголошував їх прикмети:

— Ось дикий американський ведмідь—наукова назва урзус белікозус — пострах лісів і степів. Двох директорів менажерії розшарпав у приступі бішености. Минулого року розвалив крати клітки, розшарпав на смерть багато людей та втік у бульонський ліс. Три тижні через те були в Лондоні позачинювані крамниці. Багато мешканців втекли до Ню Йорку, одинокий ґенерал Жофр не втратив холоднокровности й остався в місті. Із Шікаґо приходили затривожені телеґрами: „Що діється з ґенералом Жофром?" „Чи ґенерал Наполеон живий?" — Вкінці змобілізували три полки козаків і їм вкінці вдалося зловити ведмедя та всадити його назад до клітки.

Таке говорив пан директор... Біля нього стояв слон і пильно прислухувався промові пана директора. Слон цей був трохи виснажений з голоду, а шкіра на ньому була поморщена в глибокі морщини. Як директор зображував виправу, при якої помочі зловив цього святого звіра з палати магараджі Сіяму, слон підвів очі до неба, наче прошак під церквою та впав на коліна.

Дальшим мешканцем клітки був соксокус дуліцівітоптеус, птах, що його відкрив Нансен у полярних країнах. — А найдивнішою його прекметою було, що він (себто качка, помальована фарбкою від білля) приводив на світ правдиві, живі молоді. Дальшою гордістю менажерії був лис. Тому директор обтяв хвіст і вуха тай так лис перемінився... в шведську пантеру. Вкінці треба згадати видру й малпу. Ця остання дивним дивом була подібнісенька до директорової жінки. Пані директорова носила трикоти барви соксокуса дуліцівітоптеуса, а на голові ясноволосу перуку. Звичайно сиділа при касі, як в окремій клітці, та робила міни наче... малпа.

Калиновицькі люди оглядали ці чуда — я як відійшли — пан директор був щасливим власником 210 сотиків. Та що з того, як довги в крамаря і миляря виносили 518 сотиків... бож звірі мусіли їсти, а пан директор пити! Миляр борґував один день, другий, аж вкінці по кількох днях сказав: „Від нині не борґую вже ні сотика!"

Під вечір пан директор згодив візника, висадив на віз бочку вина, видру, малпу, паню директорову тай під ніч тихесенько та спішно пустився в дорогу. На місці лишив ведмедя, слона, шведську пантеру, соксокуса та... довг у крамаря і миляря в сумі 518 сотиків.

(Дальше буде).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

„ЯК ІНШІ НА НАС ДИВЛЯТЬСЯ".

В англійських ґазетах можна часто стрінути статті під наголовком: As Others See Us. Пишеться в них про те, як чужинці відкликаються на ріжні англійські справи.

Як завважують люди, що знають англійське життя, є це велика переміна в наставленню англійців до чужинців. Давніше англієць за опінію чужинців про себе не дбав. Він уважав себе так багато вищим понад інших людей, що йому було зовсім байдуже за їх думку про себе.

НАПЕРЕД, ЧИ НАЗАД?

Один англійський публіцист писав про цю цікаву переміну в наставленню англійців до чужинців довгеньку статтю в поважнім тижневику „Ню Стейтсмен енд Нейшен".

„Я сумніваюся", пише автор, „чи були коли в цілій історії світу чужинці такі популярні, як вони є нині. Ми вже стратили багато з того дикого інстинкту, що дивиться на чужинця як на небезпечну людину і правдоподібного ворога. Нині відношення до чужинця зміняється. По всьому світу люди кажуть один до одного: "Чужинець є добрий чоловік. Він має гроші, і, як ми будемо добрі для нього, то він може прийде до нас і видасть ці гроші серед нас".

Не знаю, чи з цього видно переміну старого, „дикого" упередження до чужинця. Чоловік, що заходить на чужу загороду й бачить там собаку, каже до нього: „Цуп-цуп, Рябку! Гарна собака! Чемна собака!" Та чи ці ласкаві слова значать, що він собаці довіряє?

ЧУЖИНЦІ И КОРОНАЦІЯ.

Заговорили тепер англійські ґазети про те, як заговорили чужинці про англійців зприводу англійської коронації.

„Англійський читач може захопитися коментарами інших народів про коронацію", каже „Манчестер Ґардіен" у статті As Others See Us.

Справді можна англійцеві тішитися „приязним зацікавленням" чужинців англійською коронацією.

Одначе, додає „Ґардієн", ці зацікавлення лекше відчувати як розуміти.

Як заходиться розуміти це зацікавлення зо становища англійця, то певно, що це трудно, але чому не взятися розуміти його зо становища цих інших народів?

ХВАЛЯТЬ НАС ЛЮДИ, МАМО.

„Цікаво, наприклад", каже „Ґардієн", „що найбільше зацікавлення (англійською коронацією) можна знайти в двох великих республиках: Франції й Злучених Державах, де люди найменше звертають уваги на добрі сторони монархії".

„Ґардієн" пояснює це явище тим, що між англійською монархією і демократією існує певний звязок. Такий самий звязок існує між англійською монархією й іншими монархіями й тому в інших монархістичних краях є „природній звязок сентименту" між Англіею і цими краями.

МОНАРХІСТИ И РЕПУБЛИКАНЦІ.

Попри цей звязок між американською демократією під виборним президентом і англійською демократією під дідичним королем є ще інші звязки, котрі теж вирinули на верх через коронацію.

Старий американський журналіст Освалд Ґарисон Вилард, бувший власник тижневика „Нейшен", пише зприводу коронації:

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

З НАГОДИ ПОЯВИ ПРОПАМЯТНОЇ КНИГИ У. Н. СОЮЗУ.

Члени У. Н. Союзу і наша іміґрація діждалися великої несподіванки: появи Пропамятної Книги, виданої з нагоди 40-ліття існування У. Н. Союзу. Я вже мав нагоду перечитати цю Книгу, прямо ціхувати кожне слово. І вже мав нагоду почути слово критики від інших, що переглядали цю Книгу. Можу сказати з щирого серця, що кожний українець в Америці може гордитися, що ми видали такий цікавий історичний документ, таку цікаву історію нашого життя-буття в Америці. І це за мозольна праця! Як знаю те життя, тому й подивляю, що зібрано аж так багато матеріялу. І читаючи те минуле, неначе сам оживаю, неначе бачу себе молодого, як то я сам тут плакав з туги за рідним краєм, як працював як „ґрінор" по фармерських оселях, приспівуючи собі такої грай,

Бери, діду, бандурочку тай
Щоб згадав я в чужиноньці
про рідний мій край;
Про Бескид наш зелененький,
про рідний мій край:
І про Дніпро наш розлогий
— нашу Україну!

Читаючи тепер історію „Свободи", пригадую собі, як з нею стрінувся ще в 1899 році, коли її друкували ще кирилицею. І стоять перед моїми очима оті „святі йори", за які велася тоді завзята боротьба з нашими „твердолобами". Як я поглянув тоді на „Свободу", то признаюся, що вона видалася мені спершу великою мізерією. Але як я зачав пильно вчитуватися в неї, то прийшов згодом до іншого переконання. А як довідався, що це цей часопис ще й У. Н. Союз розбудовує, то набрав до нього і великої поваги. А пізніше зачав і сам дописувати до нього. А додам, що до того часу я був уже членом словацького „спольку". куди мене затягнули наші браття з Закарпаття. Та в тім „спольку" була така мертвечина і така мішанина, що я деякі зрадів, коли почув про наш У. Н. Союз; і вже я не „попасав" довго в „спольку". Написав листа по інформації до бл. п. С. Ядловського, а вислід був такий, що вже в травні 1905 року я мав зорганізований відділ „Руського Народного Союзу" (так тоді Союз називався) ч. 52 під назвою Братство св. Івана Хрестителя в Голійок, Масс. Все це стає мені тепер живим, як і живими стають ті всі „троблі" з „угорщанами", що домагалися від мене, як „председн", щоб я їм спроваджував „пана-превелебного", та щоб їм на балях приґравала їхня „унґварська" музика. І треба було просити о. Макара, щоби приїздив аж з Ансонії наших членів сповідати, чи вінчати, а за „циґаном", себто музикою, мусів їздити аж до Ню Бритен, Конн. А той як заграв, то танцювали не то молоді й діти, але й старі бабусі. І булоб ішло, якби не те, що я зачав дописувати до „Свободи" на наших „поляку-ючих" і „твердолобів". За це мазури відплатилися мені вибиттям шиб, а „господин" Ґладик назвав мене в своїй „Правді" „куцохвостим пуцьвірком" і „вікрайнцем". За те я йому відплатився іншою назвою, але її вже тут повторити не хочу. Та наші Союзові інакше дивилися на мої „файти" з поляками і „твердолобами". За ті „файти" я виавансував на конвенції У. Н. Союзу в 1906 р. на уряд „радного" в нашій організації. Так було і в 1908 р. на конвенції. А потім вибрано мене ще й головним організатором У. Н. Союзу.

Знаючи добре справи нашої організації, можу так отверто висказати подяку, що в Пропамятній Книзі передано всі ті давні події надзвичайно вірно й совісно. Коли тепер застановлюся над пережитим і беру всі справи обективно, то треба двічно дивитись на українську іміґрацію в Америці й на наш У. Н. Союз та „Свободу" так, як це описано в Пропамятній Книзі. Можу тільки додати до статті о. П. Понятишина, дуже річевої й справедливої, що це була тяжка вина екзекутиви У. Н. Союзу, що вона, знаючи про наміри о. Ортинського щодо переміни назви нашої організації, не сказала єпископові й делеґатам на конвенції правди в очі, що така переміна буде шкідлива, а то й неможлива до виконання. Бо тоді я і ще нас кілька, разом з покійним Ядловським, виразно заявилися проти переміни, а інші пішли „шнурком" за зміну, хоч не вірили, що вона добра. Не хочу тим критикувати еп. Ортинського, бо мені здається, що колиб тоді були при кермі У. Н. Союзу такі провідники, як тепер, що розуміють обовязки провідників, то булиб мали відваґу спротивитись і єпископ був би з тим погодився. І тоді не була би перейшла ухвала, якби на нарадах були такі давні провідники як о. Г. Грушка, о. Стефанович, о. Дмитрів, о. Макар і інші, їм подібні.

Читаймо ту нашу Пропамятну Книгу, бо з неї можемо багато навчитись. Будемо краще знати, як оминати зле. І читаючи її, наберемо більшої охоти до дальшої праці для народнього добра.

Михайло Беля,
Асторія, Л. Ай.

"Bunkum and Bunting" (себто: пустомельство й прапори) — так схарактеризував коронацію сер Стефорд Крипс, бувший провідник англійської Партії Праці. Я радувався, читаючи ці слова, бо я є один з американців, котрих просто огида бере на вид цілої британської коронації. Я родився республиканцем. Будучи сином чоловіка, котрий покинув англійське королівство, я став бунтарем у 14-тім році життя і був вихований як безоглядний республиканець. Хоч я бачив королів і королеви в ріжних краях, і царів теж, то я все відчував відразу й стид, що деякі люди ще далі даються правити чоловікам і жінкам без ніякої іншої причини, хіба на основі припадку уродження".

Ці слова Виларда вимагають справлення хіба в одному: що в англійській монархії вже небагато лишилося цього правлення. Справді, як сказав сер Стефорд Крипс: „Пустомельство й прапори".

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

БЕЙОН, Н. ДЖ.

Свято Матери.

Як кожного року, так і цього в нашій громаді 15 травня ц. р. відсвятковано Свято Матери. Свято було влаштоване заходами місцевого відділу Союзу Українок Америки, що дає провідну думку в громадській праці нашої громади.

Свято відкрила предсідниця місцевого відділу С.У.А., пані А. Липа, яка в коротких словах пояснила, чому ми святкуємо й далі повинні святкувати День Матери. Дальший хід програми передала пані Липа вчителеві В. Мельничукові, який цей раз, так як і кожний попередній, доложив усіх старань, щоби програма випала якнайкраще.

В дальшій програмі наш улюблений місцевий хор „Боян" виступив з добірними піснями, серед яких знаходились композиції Гайворонського, Кошиця, Леонтовича, Лисенка і Лукова. Між іншим дуже припали до вподоби публиці гагілки, які хор мусів повторити. Зчерги виступали діти з місцевої рідної школи та діграли представлення в честь Матери. Зі своїх роль діти вивязалися похвально. Потім наступили дитячі гагілки, виконані школярами, що ходять до місцевої рідної школи. Ще раз можна було переконатися, що всі ці святочні звичаї і забави, що наш нарід заховав впродовж соток літ, є до нині великою атракцією, хочби навіть тут, на американській сцені. Глядачам серце радувалось, коли дивились, як тут роджені діти так по мистецьки виконують наші народні танці. Також треба подивляти той запал дітей, з яким вони виконували ці українські великодні гагілки. Бігали по сцені, співали, раділи наші дрібні діти, самі відчуваючи глибоку красу наших тисячлітньої культури.

До співу в гагілках приграваnа на пяні молоденька піністка Т. Кравчук, яка знаменито вивязалася зі своєї ролі. Святочний реферат про завдання українських матерей говорила пані Ю. Мельничук. Вона гарно представила ту працю, яку споввнять свідомі наші матері та яку повинні всі сповнити, без ріжниці, де вони живуть, чи на рідних землях, чи на еміґрації, виховуючи своїх дітей на свідомих і корисних громадян. Щоб ті діти, коли виростуть, знали хто вони є, щоб не стидалися свого походження, українського імени, а вразі потреби щоб поміч дали нашим братам і сестрам у нашому, терпінням сповитому рідному краєві. Тільки свідомі матері, говорила бесідниця, можуть виховувати свідомих дітей, з яких виходять герої. що готові життя своє покласти для загального добра. Тому кожна мати повинна дбати, щоб її діти знали свою рідну мову, нашу славну історію і славних людей. Треба використати всі засоби, щоб діти пізнали славну українську минувшину, пізнали життя наших предків, як вони любили свій край та як за нього боролися. Треба дітей учити і їм показувати, як треба шанувати заслужених людей; а коли вони виростуть, то будуть також шанувати цю науку і ті ідеї, що їх наші великі люди за собою полишили. А памятаючи про ці ідеї, вони також памятатимуть, що є синами і доньками українського народу, який заслугує собі на пошану серед інших народів нарівні з ними всіми.

Маючи таке виховання, діти пошанують тоді навіть більше своїх родичів, бо побачать, що їх родичі мали ідею і виціплювали у своїх дітей любов та пошану до вищих змагань.

Приявні вислухали реферату з великою увагою й нагородили прелеґентку рясними оплесками. Свято закінчено нашим національним гимном „Ще не вмерла Україна" й приявні опустили галю підкріплені на дусі та вдоволені з такої гарної програми. Комітет свята подякував учителеві за труд у приготуванні такої гарної програми.

Михайло Борис.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Успіхи ансамблю М. Скоробогача.

„Індепендент Букінґ Офіс" заанґажував водевільний ансамбль М. Скоробогача на виступи в Бронкс Опера Гавз в Ню Йорку. Виступи відбудуться в днях 30. і 31. травня. Водевільний акт обнимає українські пісні й танці.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ВИЛКС БЕРІ, ПА.

На Рідну Школу.

Члени Бр. св. о. Николая, від. 99 У. Н. Союзу, переслали через Обєднання $5 на Рідну Школу в старім краю. Жертвували по $1: Т. Шпур, П. Герман, Г. Герман, Я. Ількiв; по 50 ц.: Н. Лаврик, М. Балко.

П. Герман.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На школу.

Дня 3. травня 1937 р. Громада Української Евангельської (презвитерської) церкви при 7-мій вулиці і 2-гій евені влаштувала несподіванку для свого проповідника В. Т. Купчинського і його подруги з нагоди 25-літньої річниці їх вінчання.

Комітет доложив усіх старань, щоб цей вечерок випав якнайкраще. Церковна галя була виповнена членами та прихильниками церкви.

Як появилися на галі ювилянти, присутні відспівали „Христос воскрес", а по переведеній молитві зачався концерт, полученй з промовами.

Проф. Придаткевич відограв пречудно кілька скрипкових соль, а хор під проводом професора Кириченка відспівав кілька пісень. По концерті гості удалися до другої галі, де засіли до гарно прибраних столів на перекуску. Тут комітет ювилею вручив ювилянтам гарний дар у доказ любови для свого проповідника пана Купчинського, котрий довгі роки безінтересовно помагав кожному і в кожний час.

Підчас гостини на заклик презвитеріянського проповідника пана Кумана з Нюарку зібрано жертви на українську школу ім. Грушевського в Коломиї. Зібрано $23, які вислано до краю через Обєднання.

Присутній.

НА ВИЗВОЛЬНУ БОРОТЬБУ.

Ню Йорк, Н. Й.: ОДВУ ч. 10 з вечерка $18.05, з УВФ $11.09, з каси $10. Разом $39.-38. З гостини гром. Ленчука передано $7. Писанка М. Мигаль $1.

Бронкс, Н. Й.: ОДВУ ч. 22: з коляди $14, з грамот $6. Разом $20.

Бруклин, Н. Й.: ОДВУ ч. 43 $4.

Гемтремк, Міш.: Ів. Крупка $1.

Гартфорд, Конн.: Кат. Ковальська $1.

Філядельфія, Па.: ОДВУ ч. 12 $2; Степан Слободян $1 на пресовий фонд.

Сиракюз, Н. Й,: Вол. Карбінчак $1.

Алентавн, Па.: УЧХ ч. 56 $25, з цього по $10 на інвалідів і політичних вязнів, а $5 на визвольну боротьбу. ОДВУ ч. 23 з концерту Т. Шевченка $22.18.

Шікаґо, Ілл.: ОДВУ ч. 46 на визвольну боротьбу $60, на інвалідів, політичних вязнів і Рідну Школу по $15. З імпрези $5, В. Тимчук $1, і писанка К. Ґавлічинського $2. Дочки України ч. 54 переслали писанку $13.10.

Міннеаполіс, Мінн.: ОДВУ ч. 32 $31.30.

Пасейк, Н. Дж.: ОДВУ ч. 34 з пушки Ст. Грабара $2.20 і Н. Кіналюка $1, податок по $1: зложили: В. Бродський і Гавр. Кідонь, ОДВУ ч. 18 з каси $15.

Сейлем, Масс.: ОДВУ ч. 60: з концерту й представлення $26.

Менчестер, Н. Г.: ОДВУ ч. 42 з відчиту $29 і з каси $6. Разом $35.

Вілмінґтон, Дел.: ОДВУ ч. 35 із збірки під церквою $11.

Лорейн, О.: П. Полівчак з гостини $8.

Вудбайн, Н. Дж.: В. Є. Бунчук писанка $1.

Когоз, Н. Й.: М. Кушнір $1.

Пасейк, Н. Дж.: Від. ОДВУ ч. 18 $15.25, писанка.

Ковтсвіл, Па.: о. І. Врублевський: $3, писанка.

Алiквіпа, Па.: Юліян Монастирський $2.

Центральна Управа ОДВУ.

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

YOUTH CONCERT IN HARTFORD

On Sunday, April 11, the young Ukrainian Catholics of Hartford gave a concert in the Ukrainian-American Citizens Club in honor of our great national poet Taras Shevchenko. The choir of St. Michael's Church and the children's choir of the church school participated in making the program a huge success.

The church choir opened the concert with the singing of three songs, one of which was Shevchenko's "Zapovit."

Following this Peter Herman played a solo on his mandolin before the appreciative audience. Next Walter Medwid displayed his skill on the violin with the playing of several pieces. He was was accompanied at the piano by Eugenia Apanowitz. Following this Mary Gwisc recited "Rozrita Mohila."

Next the school children had a chance to show that they also could honor our national genius. Their choir sang several songs; and then, in succession, the following boys and girls recited various bits of peotry:

Pauline Martin, Dorothy Solecki, Stephanie Gregus, Mary Kania, Olga Pochmursky, Pauline Gayda, Henry Martin, Walter Danyliw, Joseph Yarosewicz, Walter Medwid, and Mirosiaw Apanowitz. Then Mary Gwisc sang a soprano solo "De Dnipro Nash."

A short playlet "Odnoi Nochi" then was presented to the audience. Henry Sagan took the leading role, that of Taras Shevchenko.

Then Rev. Balandiuk addressed the audience and spoke briefly about the life and work of the poet.

A collection was taken up for the benefit of the "Ridna Skola" in Ukrainia. It totalled the sum of thirty nine dollars and five cents ($39.05), which was sent through the "Obyednanye" to "Ridna Shkola."

Mary Joan Gwisc.

FREE SUMMER COURSE ON BOARD TRAINING SHIP FOR BOYS AND YOUNG MEN

In order to acquaint the youth of America with the opportunities of a career as officers in the United States Merchant Marine, the American Nautical Academy, National Training School of Merchant Marine Officers, Washington, D. C., announced today that boys and young men between the ages of 10 and 26 years will be allowed to secure practical ship experience on board a training ship of the Academy within the period from June 1st to October 1st.

The young men may remain on board ship for the entire period o for any shorter time they may wish, but no for less than three weeks.

There is no tuition charge for any of the courses offered by the Academy, and no obligation for future merchant marine, military or naval service of any kind is incurred by the young men.

There is no charge for instruction nor for living quarters on board ship. The only required expense is for meals which are 49 cents. Three meals are served daily.

The schoolship to which the young men will be assigned is the Training Ship "MARSALA," a five-masted barkentine-rigged vessel of 2500 tons, 300 feet long, and 46 feet wide. The vessel was built in 1919—20 and is one of the largest sailing vessels in the world.

This is the eighth annual summer course offered by the Academy, and will be under the personal supervision of the Captain Commandant of the Academy who will be in command of the vessel.

While on board ship the boys will follow the regular daily ship routine, and will be given practical instruction in nautical subjects including seamanship (ship's work), signaling, rowing, handling, and the use of motor and life boats, life-saving, and naval drills. They will also receive instruction in the use of life buoys, first aid, the duties of lookouts, the compass, log, lead, and ground tackle, as well as the duties of the watch in port, and at sea.

Students will join the training ship in the vicinity of New York Harbor for the summer training period.

Those completing the summer course with a passing grade will be eligible to apply for a scholarship in the Regular Course.

The Regular Course covers a period of three years. The first two of these years the cadet spends cruising, and studying on the training ship. For the third year the cadet is assigned to a steamship of one of the merchant marine lines. Following the completion of these three years of sea service the cadet is eligable to take the officer's examination of the United States Bureau of Navigation and Inspection, Department of Commerce, for a certificate as a Third Officer in the Deck Division of steamships in the Merchant Service of the United States.

Due to the fact that the number of accomodations available is limited, those wishing to take advantage of this opportunity should write at once to the

American Nautical Academy
National Training School for Merchant Marine Officers,
Washington, D. C.

НОВА „ТВЕРДЗА".

Посвячення нового костела відбулось у Стратині, рогатинського повіту, при участи станиславівського воєводи ген. Паславського, повітового старости Янецького, посла Кшечуновича, гр. С. Красіцького й ін. Костел побудували заходом місцевого комітету під проводом гр. Красіцького.

ФАЛЬШІВНИКИ МОНЕТ НА ВЕЛИКУ СКАЛЮ.

Румунська поліція зліквідувала цими днями ватагу фальшівників монет по 100 леїв, що мала добрі розвиті фабрички в ряді місцевостей, а техніку виробу фальшивих монет довела до мистецтва. Цілий Семигород залитий фальшивими монетами. Назагал випустили в обіг 15,000,000 леїв.